

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

10-1-2010
Hirsch Ballin

9

Aan de minister van Justitie
dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Afdeling Ontwikkeling

Ministerie van Justitie
DBOB/DIV/OA8/AL-OD

Dossier: _____

Datum: 27 JAN. 2010

Nummer: _____

Ambr.: _____

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 15
www.rechtspraak.nl

datum
van
contactpersoon
doorkiesnummer
faxnummer
e-mail
kamernummer
ons kenmerk
uw kenmerk
onderwerp

21 januari 2010
Ontwikkeling

Door Reg. DSC kopie bez.
aan _____

Vermulderen Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen
onder toepassingsbereik Wet Mulder

Geachte heer Hirsch Ballin,

Op 7 januari jl. ontving de Raad voor de rechtspraak (hierna: "de Raad") ter kennisneming het voorstel van wet tot wijziging van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wahv / Wet Mulder) in verband met het onder deze wet brengen van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen en enkele technische verbeteringen (hierna: het "voorstel").

Hoewel het voorstel niet ter advisering is voorgelegd acht de Raad het - gezien de hieronder aangegeven consequenties voor de organisatie en de werklast van de Rechtspraak - wenselijk om toch over dit voorstel advies uit te brengen.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechteren zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 21 januari 2010
kenmerk UIT 1033 ONTW / MB
pagina 2 van 5

Advies

De Raad heeft de volgende opmerkingen.

1. Algemene opmerkingen

Het voorstel strekt ertoe om de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (hierna: “Wam”) onder het toepassingsbereik van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (hierna: “Wahv”) te brengen. Daardoor kan voor de overtreding van de Wam een administratieve sanctie worden opgelegd (in de praktijk “vermuldering” genoemd) en kan de handhaving van de Wam naar verwachting aanzienlijk worden versterkt.

Uit de Memorie van Toelichting (hierna: “MvT”) kan worden afgeleid dat de vermuldering van de Wam uitsluitend betrekking zal hebben op overtreding van artikel 30 lid 2. De Raad merkt hierbij ten eerste op dat een nadere uitwerking van dit voornemen, blijkend uit een concept AMvB (noodzakelijk op grond van artikel 2 lid 1 jo artikel 2 lid 5 Wahv) bij het voorstel ontbreekt.

De andere leden van artikel 30 Wam worden niet vermulderd. Artikel 30 lid 2 Wam heeft kortweg betrekking op het enkel onverzekerd zijn, blijkend uit een registervergelijking. Artikel 30 lid 1 en lid 4 Wam zien daarentegen op het onverzekerd rondrijden. Uit de MvT blijkt dat de politie niet meer actief door staandhoudingen zal controleren op deze laatste twee feiten, maar deze alleen mee zal nemen bij andere controles.

Thans wordt zowel door het Openbaar Ministerie als door de rechter zwaar getild aan de overtreding van artikel 30 Wam. De Raad verwijst hiervoor naar de recidiveregeling die is opgenomen in *Tekstenbundel voor misdrijven, overtredingen en Muldergedragingen 2010*. Bij de eerste overtreding wordt een OM-transactie opgelegd van € 390 (eis ter zitting € 460). Bij de 1^e recidive wordt niet meer getransigeerd en is de eis ter zitting € 550 en vier maanden voorwaardelijke ontzegging van de rijbevoegdheid. Bij de 2^e recidive is de eis ter zitting twee weken hechtenis onvoorwaardelijk en zes maanden ontzegging van de rijbevoegdheid. Of men nu rijdend aangetroffen wordt of dat het feit wordt geconstateerd bij registervergelijking maakt bij berechting niet uit.

Onder het nieuwe voorstel zal overtreding van artikel 30 lid 2 Wam steeds beboet worden met een boete van € 380.² De Raad vraagt zich ten eerste af of het de bedoeling is om herhaalde overtreding van artikel 30 lid 2 Wam altijd af te doen met een boete. Uit de MvT blijkt namelijk dat strafrechtelijke handhaving ook na de inwerkingtreding van het voorstel mogelijk blijft. Voorts vraagt de Raad zich af of het verschil in afdoeningmodaliteiten tussen artikel 30 lid 2 enerzijds en artikel 30 lid 1 en 4 anderzijds wenselijk is, zelfs al wordt niet meer actief op deze laatste feiten gecontroleerd.

² De geldboete in het voorstel wijkt af van de hierboven aangehaalde OM-transactie.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 21 januari 2010
kenmerk UIT 1033 ONTW / MB
pagina 3 van 5

Tot slot is het de Raad opgevallen dat de MvT geen expliciete verwijzing bevat naar de Kabinetsnota uit 2008 over de uitgangspunten bij de keuze voor een sanctiestelsel (31700 VI nr. 69). Deze nota biedt een afwegingskader voor de keuze voor een bestuurlijke boete, de gangbare strafrechtelijke handhaving of een strafbeschikking. De Raad is van opvatting dat het voor de hand had gelegen om dit kader nadrukkelijk te betrekken bij de keuze voor de administratiefrechtelijke afdoening van Wam-zaken in plaats van een strafrechtelijke en adviseert de MvT in dit opzicht aan te passen.

2. Werklast

Het voorstel heeft gevolgen voor de werklast en organisatie van de Rechtspraak.

De Raad heeft allereerst samen met het Parket-Generaal een schatting gemaakt van de effecten op de zaaksstroom bij de Rechtspraak, op basis van de berekende effecten voor het OM van het 'vermulderen' van Wam-zaken.

Enerzijds zullen gemiddeld jaarlijks circa 33.000 kantonzaken wegvallen. Dit is het gemiddelde aantal Wam-zaken in de periode 2006 tot en met 2008.

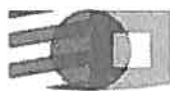
Anderzijds zal het aantal 'mulderzaken' zal toenemen. Naar verwachting zullen in 2015 rond de 16.000 extra mulderzaken (vooral vorderingen dwangmiddel, maar ook beroepzaken) bij de kantonrechter worden aangebracht. Het effect voor de kantonsector is daarmee per saldo in 2015 circa 17.000 zaken minder te behandelen zaken.

Gezien de doorlooptijd van kantonzaken wordt dit aantal met enige vertraging bereikt: in 2011 circa -6.600 zaken, in 2012 circa -18.300 zaken, in 2013 circa -18.400, in 2014 circa -17.500 en in 2015 circa -17.000 zaken.

De behandelduur van de vermulderde beroepzaken zal toenemen. Dit hangt samen met de afwijkende procesgang van de administratiefrechtelijke afdoening. Onder het huidige systeem moet in geval de verdachte niet ingaat op de transactie, het OM de zaken aanbrengen bij de kantonrechter. Dit leidt tot een groot aantal verstekzaken en een relatief korte behandeltijd bij de kantonrechter. In het nieuwe systeem is het de overtreder zélf die beroep instelt. Dit zal leiden tot minder verstekzaken en een beduidend langere behandeltijd.

Kortom, de lagere productieaantallen leiden weliswaar tot een zekere besparing, maar hebben óók tot gevolg dat de gemiddelde kosten van een kantonzaak hoger worden omdat het vooral lichte, goedkope zaken zijn die zullen wegvallen en er zwaardere zaken bijkomen.³ Netto is daardoor sprake van een beperkte besparing. Deze is weergegeven in de laatste regel van onderstaande tabel.

³ Voor de berekening van de gemiddelde prijs per kantonzaak wordt een met het Ministerie van Justitie afgesproken methodiek gehanteerd.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 21 januari 2010
kenmerk UIT 1033 ONTW / MB
pagina 4 van 5

Totale werklustconsequenties	(x € 1)					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Effect hogere aantallen	0	-847.592	-2.342.490	-2.361.132	-2.242.218	-2.180.938
Effect wijziging gemiddelde zaakswaarte	0	496.758	1.663.487	1.920.076	1.946.599	1.949.195
Effect behandeltime per zaak	0	0	0	0	0	0
Totale effect wetsvoorstel	0	-350.834	-679.003	-441.056	-295.619	-231.743

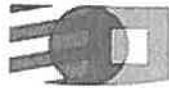
De verwachte hogere kosten voor een gemiddelde kantonzaak (oplopend tot € 1,9 mln. in 2013 voor de kantonsector) maken overigens geen deel uit van het akkoord over de prijzen 2011-2013 waarover recentelijk overeenstemming is bereikt tussen Raad en uw ministerie.

Daarnaast heeft het voorstel tot gevolg dat - op grond van artikel 14 Wahv - hoger beroep uitsluitend nog bij het Gerechtshof Leeuwarden zal kunnen worden ingesteld. De Raad kan in dit korte tijdsbestek niet aangeven wat de consequenties zullen zijn van deze verschuiving van appelzaken.

3. Slot

Conform de strekking van de adviestaak van de Raad, worden wets- en beleidsvoorstellen met gevolgen voor de rechtspraak (tijdig) *ter advisering* aan de Raad voorgelegd. Zoals hierboven is uiteengezet, heeft het onderhavige wetsvoorstel gevolgen voor de Rechtspraak. De Raad vraagt zich dan ook af waarom u ervoor heeft gekozen het wetsvoorstel slechts ter kennisneming en niet ter advisering voor te leggen. Vanwege de korte termijn waarbinnen het wetsvoorstel in de ministerraad zal worden behandeld, heeft de Raad zich in dit advies noodgedwongen moeten beperken tot enkele algemene opmerkingen en het op hoofdlijnen schetsen van de budgettaire gevolgen van het wetsvoorstel. De Raad behoudt zich daarom het recht voor om in een later stadium dit initiële advies nader aan te vullen. Voorts spreekt de Raad de verwachting uit dat vanaf nu de gebruikelijke adviesprocedure weer gevolgd zal worden.

Indien na het uitbrengen van dit advies het wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklustgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke Wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het Staatsblad.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 21 januari 2010
kenmerk UIT 1033 ONTW / MB
pagina 5 van 5

Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Met vriendelijke groet,

mr. J.C. van Dijk
Lid Raad voor de rechtspraak